

prevenció

La legionel·losi: què és i com prevenir-la

La legionel·losi és una malaltia causada per alguna de les diferents espècies del bacteri *Legionella*, que pot presentar-se de forma esporàdica o en forma de brot epidèmic. La clínica que produeixen cada una d'elles és pràcticament indistingible i se sap que el 90% de casos estan causats per *Legionella pneumophila*. En els darrers 15 anys s'han produït uns quants brots epidèmics de legionel·la a Catalunya, el més important a Barcelona l'any 2000, que va afectar 54 persones, 2 de les quals van morir. L'any passat es va registrar novament un altre brot de legionel·la a Barcelona i també a Llinars del Vallès. L'últim conegut és el de l'Hospital Duran i Reynals de l'Hospitalet de Llobregat.

La legionel·la presenta dues formes clíniques: la infecció pulmonar (pneumònia) o "malaltia del legionari", i la forma no pneumònica, coneguda com "febre de Pontiac", que es manifesta com una síndrome febril aguda de pronòstic lleu.

Els factors de risc per desenvolupar la legionel·losi són l'exposició a fonts de contagi (depèn del tipus i de la intensitat) i l'estat de salut. En aquest sentit, tenen un major risc les persones immunodeprimides (com a resultat de la quimioteràpia, corticoteràpia, afecció maligna, infecció pel VIH, trasplantament d'òrgans, etc.), els diabètics, les persones amb malalties pulmonars cròniques, els fumadors, els alcohòlics i els pacients que han sofert una intervenció quirúrgica recent amb anestèsia general, entre d'altres.

On es reproduïx i com es contagia?

L'hàbitat natural de la legionel·la són les zones aquàtiques, fonamentalment rius, llacs, aigües termals i fangs. El bacteri es reproduïx entre els 20 i els 45°C i es destrueix als 70°C. S'alimenta dels nutrients existents als llocs i als fangs, entre d'altres. Les zones d'estancament d'aigua on se sedimenta i precipita matèria orgànica afavoreixen la multiplicació de bacteris, que posteriorment poden colonitzar la xarxa de distribució i incorporar-se a altres sistemes d'aigua sanitària o instal·lacions que requereixen aigua

per al seu funcionament, com les torres de refrigeració i els condensadors evaporatius, fonts de transmissió de la legionel·la. Si la instal·lació disposa d'algun sistema que produeix aerosols, les gotes que contenen el bacteri poden inhalar-se i provocar la legionel·losi, especialment entre grups de risc.

El període d'incubació de la legionel·losi és de 2 a 10 dies i no es contagia pel contacte personal. La transmissió esdevé per inhalació d'aerosols amb el suficient contingut de bacteris.

Què es pot fer per prevenir-la?

La normativa vigent sobre prevenció de legionel·losi, posa especial èmfasi, entre d'altres mesures, a disposar de:

- Programes de manteniment, neteja i desinfecció regulars de les canonades i la xarxa d'aigua sanitària.
- Control diari i registre dels nivells de clor i de la temperatura de l'aigua.
- Registres d'incidències i dades d'aturades de la instal·lació.
- Existència de protocols d'actuació adequats.
- Protocols sobre l'ús i manteniment adequat dels equips de teràpia respiratòria (humidificadors, nebulitzadors i altres).

A la Fundació Hospital/Asil de Granollers les actuacions relacionades amb el compliment d'aquesta normativa legal es descriuen en els procediments de treball del servei de manteniment, anomenat *Prevenció i control de legionel·losi*, i en el protocol de la Comissió d'Infeccions, que descriu el tractament del material sanitari reutilitzable. Tot i que la FHAG no té cap torre de refrigeració en funcionament, tant a l'Hospital, com al Centre Geriàtric Adolfo Montaña i a l'Hospital de Dia Sant Jordi es fan, com a mínim dos cops l'any, controls microbiològics rutinaris de l'aigua per tal de descartar la presència de legionel·la.

M. Dolors Navarro
Infermera de Control d'Infecció

la finestra

La gente es buena y solidaria

Hace casi dos años mi hijo tuvo un gravísimo accidente que lo dejó inmóvil y postrado durante meses y meses. Pasó un largo proceso en el hospital de la Vall d'Hebron y posteriormente en el Instituto Guttmann para su rehabilitación para poder llegar a llevar una vida normal.

Durante todo este tiempo las muestras de interés y cariño que hemos recibido por parte de amigos y compañeros para dar apoyo en estos duros momentos han sido incesantes y constantes. También han sido incesantes y constantes durante todo este tiempo el interés y la dedicación que han

demostrado todos los profesionales de las diferentes instituciones por las que hemos pasado.

Desde esta ventana que nos brinda nuestra publicación queremos agradecer todo lo que habéis hecho por nosotros y al mismo tiempo ofrecer nuestra ayuda a quien sufra como nosotros hemos sufrido. Es en estos casos cuando uno se da cuenta de que la gente es buena y solidaria.

Gracias a todos. Estamos a vuestra disposición.

Conchi González

